

**Tractatus anatomico-chirurgicus inauguralis de aneurismate / Heathfield
Tregonwell Frampton.**

Contributors

Frampton, Heathfield Tregonwell, 1782?-1831.
University of Glasgow. Library

Publication/Creation

Edinburgi : Excudebat P. Neill, 1819.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/kd5ww7a6>

Provider

University of Glasgow

License and attribution

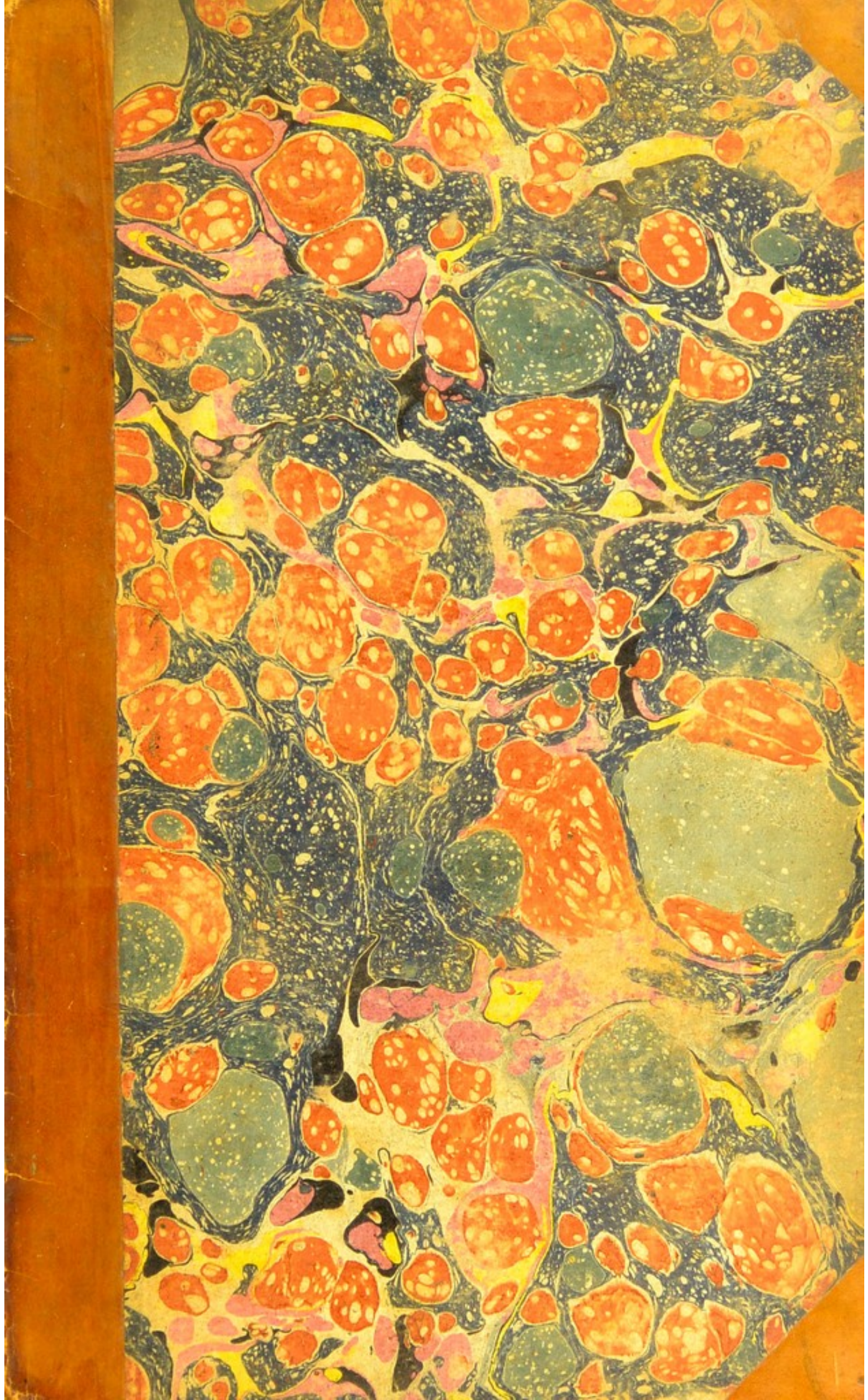
This material has been provided by This material has been provided by The University of Glasgow Library. The original may be consulted at The University of Glasgow Library. where the originals may be consulted. This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

Fl - b - 40

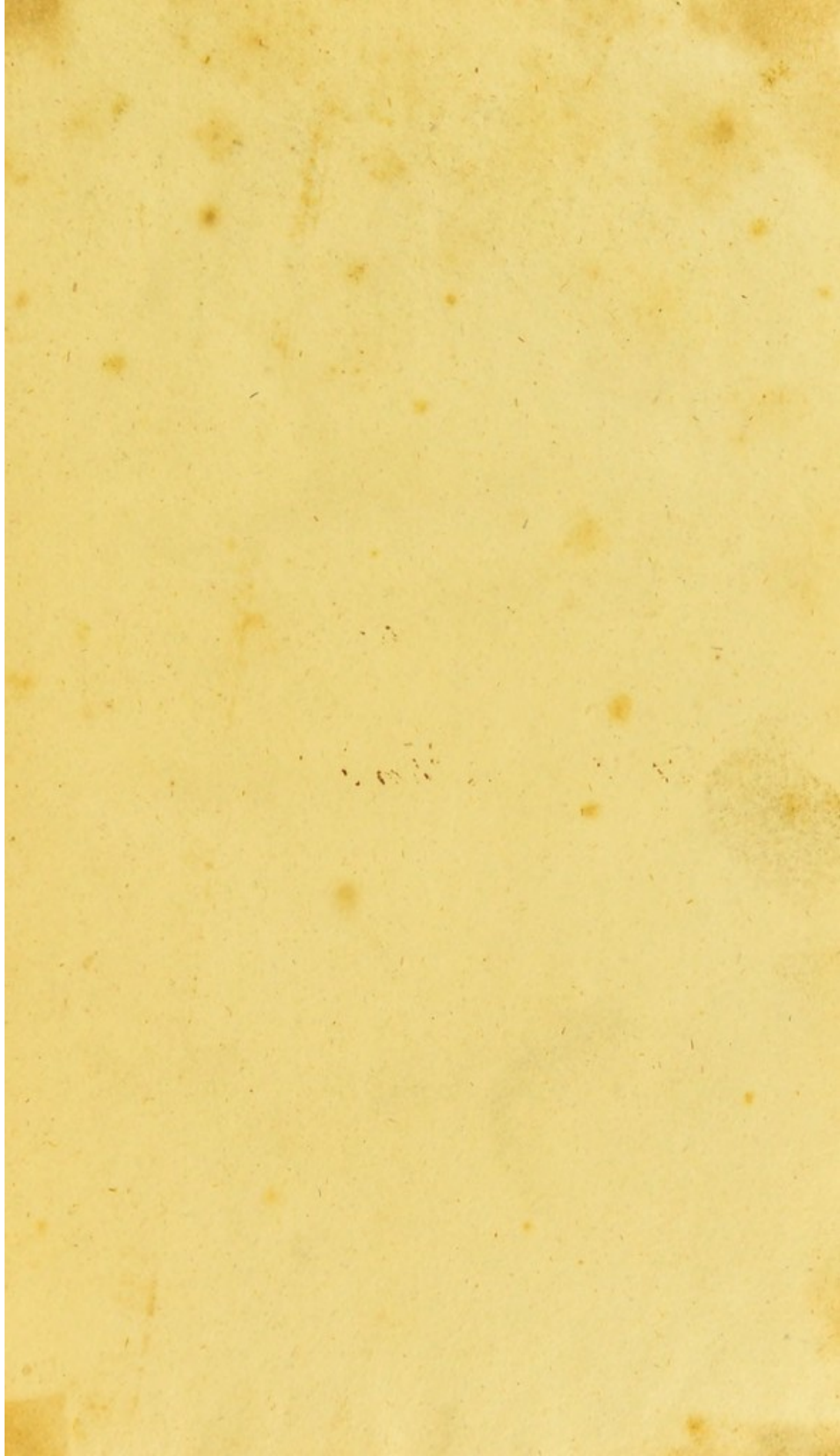
Dr Thomson

With the Author's respects -

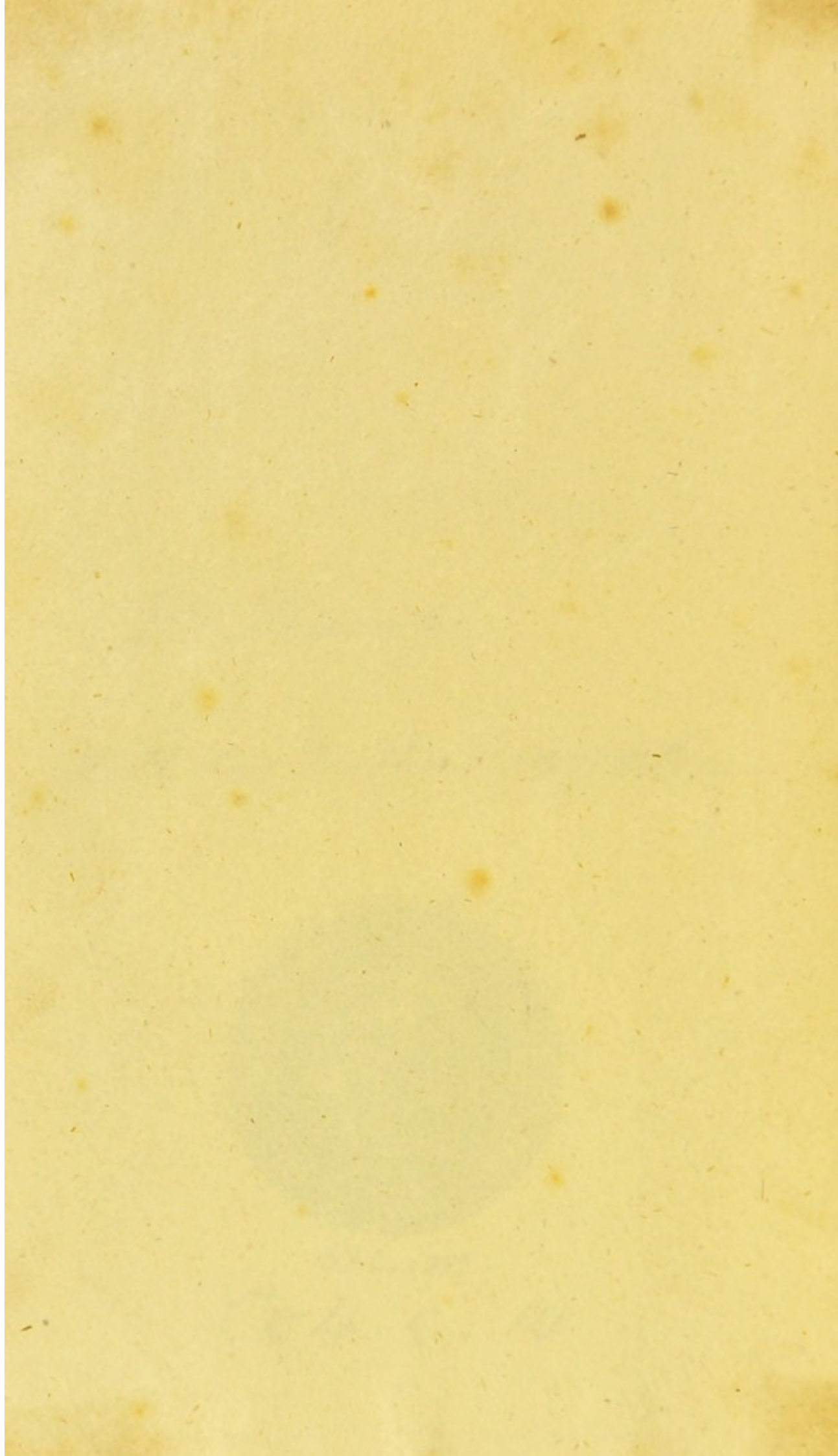

482-1887

Cc 4 - C . 14

TRACTATUS ANATOMICO-CHIRURGICUS

INAUGURALIS

ANEURISMATE.

Digitized by the Internet Archive
in 2014

TRACTATUS ANATOMICO-CHIRURGICUS
INAUGURALIS

DE

ANEURISMATE.

HEATHFIELD TRIMONWELL FRANKTON

QUINQUE

FRANKTON

FRANKTON

FRANKTON

TRACTATUS ANATOMICO-CHIRURGICUS
IN VENTRIBUS

ANEURISMATIS

CAUSAS, SYMPTOMATA, ET CURAM
EXPLICANS

TRACTATUS ANATOMICO-CHIRURGICUS
A GEORGIO WILHELMO
HALLER

ANEURISMATIS

TRACTATUS ANATOMICO-CHIRURGICUS
A GEORGIO WILHELMO
HALLER

MDCCCLXXV
LUGDUNI BATAVORUM
APUD H. HAERDUM

TRACTATUS ANATOMICO-CHIRURGICUS
INAUGURALIS

DE

ANEURISMATE,

PERBREVISSIME PERSTRINGENS EJUS HUCUSQUE
COGNITAS NATURAM ET MEDELAM ;

QUEM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

EX AUCTORITATE REVERENDI ADMODUM VIRI

D. GEORGII BAIRD, SS. T. P.
ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI ;

NECNON

AMPLISSIMI *SENATUS ACADEMICI* CONSENSU, ET
NOBILISSIMÆ *FACULTATIS MEDICÆ* DECRETO ;

Pro Gradu Doctoris,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS ;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

HEATHFIELD TREGONWELL FRAMPTON,
ANGLUS ;

Ad Calendas Augusti, horâ locoque solitis.

EDINBURGI :

EXCUDEBAT P. NEILL.

MDCCCXIX.

e

TRACTATUS ANATOMICO-CHIRURGICUS
NATURALIS

RICARDO CLEMENTI HEADINGTON,

ARMIGERO,

NOSOCOMII LONDINENSIS CHIRURGO,

ANATOMIÆ, PHYSIOLOGIÆ, ET CHIRURGIÆ, PRÆLECTORI.

TUA consilia, solatia, et hortamenta, Amice unice, unice dilecte, rebus quondam dubiis me, ah nimis anxium, sed mentem recti consciam, nullaque pallescentem culpa, quibus absentibus vae solum miseris, illæsum inimicorum telis eripuerunt. Tria Tecum vitæ lustra arctissime consociatus exegi, et rebus duris nova moliri coactum me pene confecit a Te dissociandi necessitas, sed manet semperque manebit Tui caritas, adhucque duro spe Tecum mutuis officiis multos exigendi annos. Hæc pauca e corde intimo præfans Tibi do, dico, consecroque hoc tentamen inaugurale, timore abjecto, vitiis quamvis multis abundet et judicis peritissimi oculis objiciatur, perbene tamen sciens quam multis veniam dabit Amicus.

TRACTATUS ANATOMICO-CHIRURGICUS

INAUGURALIS

DE

ANEURISMATE.

H. T. FRAMPTON Auctore.

INTER morbos Chirurgia hodierna illustratos eminet Aneurisma; hoc sane vere dici potest, si vel naturæ ejus explicationem vel medelam spectemus. Doctor NICHOLS et Archichirurgus WISEMAN jam olim quasi germen severunt Aneurismatis naturam explicandi, sed aliis eorum temporibus neglectum nihil profuit. Recentiore memoria JOHANNES BELL et Professor SCARPA fusius naturam ejus ante oculos posuerunt. Quod spectat medelam, inter primos extitit JOHANNES HUNTER, vir et ingenio et consilio præstantissimus, inter illius posterios, FREER, MAUNOIR, ABERNETHY, et nulli

secundus ASTLEY COOPER, eandem provexerunt. Confitendum est his viam non solum patefactam, sed pene tritam fuisse ; prælectionibus autem quas per sedecim annos edidi, sedulo inter alios eum perscrutatus sum morbum, ut vera discipulis monerem ; et mihi sæpe contigit autopsia propria ad incudem reddere eorum sententias. Quapropter mihi pensitanti Thesin inauguralem pro Gradu Doctoris statutum est Aneurisma ut exemplar in medio proferre Professoribus hujus, meæ si palmam meruerim Almæ Matris, Academiæ, ut si non alio, saltem argumenta cumulando naturam ejus explicarem. Presse autem tractare necesse est, ut coram iudicibus omni doctrina imbutis et quorum de pectoribus plenis omne supervacuum manabit.

Aneurisma apparet sub speciem tumoris variæ magnitudinis, plus minusve circumscripti, aliquando sed raro omnino diffusi, plerumque superpositi, semper vicini arteriæ fere magnæ trunco, manui digitisque comprimentibus ictus pulsatilis sensum imprimētis, cordis et arteriarum pulsu synchroni, appresso autem, si locus datus sit, arteriæ trunco inter cor et tumorem extincti,

extincti, appensione ablata statim redeuntis. Tumor, non nisi raro et advectione progressu, plus minusve manifeste fluctuat, compressus minuitur, compressione liberatus rursus paulatim grandescit, sed ut ictus pulsatilis, sic etiam ne rursus grandescat ab appresso arteriæ trunco, impeditur: augescit interdum gradatim, alias cito, nonnunquam intervallis plus minusve longis interpositis sine adjectione, et tunc subito post nisum quemdam insolitum auctus.

Diagnosis.—Aneurisma, præsertim in statu advectione et in arteriis tertii generis vel minoris, pro apostemate censi potest; casus historia, phlogosis præeuntis vacatione fere dignotum, sed non semper facilis, et aliquando in obscuro latebit diagnosis, ni animus dijudicantis symptomatis supradictis maxime attentus detur. Pro tumore arteriæ magnæ vicino vel superposito habeatur Aneurisma; sic glandula lymphatica aucta et præsertim in apostema abiens, glandula dicta thyroidea intumescens, pro Aneurismatibus decretæ fuerunt, sed raro et non nisi imperitis.

De

De causis et remotis et proximis post Aneurismatis sectionis descriptionem melius dissereamus, ad quam nunc animum adhibebo.

Aneurismatis post mortem sectio anatomica monstrat saccum laminis sanguinis coacti impletum, extimis solidioribus et glutine, intimis minus concretis et cruore constantibus; aliquando cruorem continentem. Inter sacci et arteriæ vicinæ cava semper patet via ab alio ad alium ducens, speciem oris variæ magnitudinis, plerumque arteriæ et sacci parietes dilucide discernentis, inter quos aliter sed raro vix dignoscendum est. Saccus arteriæ vicinæ superponitur, nunquam eam cingit. Quod spectat arteriam, saccum juxta præteriens omnino immutata, lumine præter naturam excepto, sacci cavum adeunte, apparet; interdum ejus parietes crassiores, vi resiliendi naturali perdita, et etiam osseis squamis facie interna obductis, (squamæ hæ osseæ omnino abhorrent ab ea in os conversione quæ membrorum arteriis ætate provec-tiore supervenit, vere morbosæ sunt, ea autem conversio senio pendens non nisi sit senium morbus morbosa vere haberi debet), et vi resiliendi

liendi perdita arteriæ alveus generatim dilatatus est. Arteriæ parietes sacco adjunctæ, interdum compressæ, retroversæ et complanatæ, sacci parietibus discerni nequiunt, et re sic habente, lumina duo, aliud ab arteria cordi proxima ad sacci cavum adiens, aliud ab sacci cavo ad arteriam corde remotam abiens, apparent. Quibusdam in arteriæ magnæ (aortæ) aneurismatibus, septum haud diaphragmati absimile, inter arteriam dilatatam et saccum os per quod coëunt cingens videndum est. Sacci parietes indagati, a vagina arteriarum cellulosa, musculis, ossibus, fasciis, cute, visceribus vicinis, prout situm et plus minusve provectum sit, fabricati reperientur. Tunicam mediam fibrosam, extimam cellulosa vel potius filamentosa, aneurismatis parvi nascentis, sed nunquam intimam sacci parietes componere vidi. Hæc de aneurismatis fabrica anatomica dogmata, ab exemplis quamplurimis in cimelio carissimi amici R. HEADINGTON collectis, et memetipso quibusdam sectis, omnibus sæpe indagatis, erui. Fatendum est minime abhorrere ab iis in J.

BELL,

BELL, SCARPA et aliorum scriptis, sed autopsia propria eruta sunt.

Causæ Remotæ. 1. Prædisponentes.—Arteriæ fabricæ morbosa conversio, diruptioni opportunam reddens, in numero causarum prædisponentium recte habetur; sed diversa est, ut, e. g. *a.* Vis resiliendi amissa, quæ osseis squamis arteriæ faciei internæ obductis plerumque stipatur. Clarissimus J. HUNTER has squamas potius molimen virium vitalium ad arteriam roborandam, et adeo sequelam aneurismatis, censebat, sed ut mihi liquet omnino sine veri specie. *b.* Arteriæ parietes crassiores redditi, perdita simul vi resiliendi. *c.* Secundum SCARPA arteriæ parietum in steatoma conversio et degeneratio. *d.* Nulla interdum causa prædisponens apparet.

2. Causæ excitantes.—Omnia sanguinis motum præter modum subito incitatioem reddentia causas excitantes adhibeantur, ut tussis convulsiva, nisus violentus, et similia. Aneurismatum duo novi exempla in aorta abdominali diaphragmati vicina, nisibus violentis statim orientium; singulis sensu cujusdam interno corpore subito

subito disrupti concomitato. Alterum nautæ velis legendis turbine, alterum milite gregario supplicio damnato, ligato et renitenti supervererat ; neutroque aliter ac dirupta morbosa fuit arteria. Ictus aliæque injuriæ partibus arteriis magnis cingentibus facti aneurismata excitant. Usus nimis et motus vehementes articuli arteriæ magnæ vicini aneurisma excitare autumatum est, ut genuum in equorum præductoribus arteria poplitea ; sed mihi non constitit.

Causa Proxima.—Causa proxima ut fere definita est potius morbus quam ejus causa ; sed de ea ut scholarum doctrina sacrossancta disserere necesse est. Hoc leviter perstricto, causa aneurismatis proxima procul dubio mihi, ut SCARPA aliisque nunc plurimis, constat arteriæ parietum disruptio vel laceratio esse. Interdum hæc disruptio omnium subito et semel facta est arteriarum tunicarum ; alias intimæ solum initio, et tandem sensim intervallis diversis interpositis aliarum, dilucide exponens quomodo distinctæ glutinis laminæ earumque diversæ species oriuntur. Arteriæ dilatationem aneurismati sympathicam concomitare descriptum fuit, sit ne

hæc

hæc dilatatio partim causa proxima, annon? mihi non liquet; causam prædisponentem autumo, sed nunquam non diruptis arteriæ intimæ vel aliis tunicis aneurisma nasci credo.

Aneurismatis Situs.—Iis arteris quæ anfractibus positivè sanguinis impetui incitatori obnoxix sæpius oriuntur, ut e. g. aortæ arcu, arteria poplitea, arteria subclaviana, aorta abdominali, arteria inguinali, arteria carotide, et ne quid nimis arteria magna non est non nisi opportuna, morboque prænomen inditum ab arteriæ nomine in qua situs sit ductum.

Ætas et Sexus.—Quod spectat ætatem, adolentes adultosque potiusquam senes; sexum, viros præ fœminis, invadit aneurisma.

Progressus et Therapeia.—Ut de progressu et therapeia simpliciter agatur, multum proficiet aneurisma in duas distinguere varietates, quarum unicuique nomen prout sita sit indatur, videlicet, Aneurisma *internum* et *externum*. Aneurisma designatur Internum, quod arteriæ in

in trunco corporis capiteve internis nascitur, et nunc aortæ (thoracicæ et abdominalis) iliacarum communium, subclavianarum et carotidum internarum earumque ramorum aneurismatibus solum attribui queat; alia adeo omnia sub nomine Externorum complectuntur.

Internum.—Ut aneurismatis interni progressum therapeiamque intelligamus, fingatur illud in aortæ arcu positum. Hoc concesso, initio aneurisma vix aut ne vix quidem ab aliis cordis et sanguinis circuitum perturbantibus morbis dijudicatur, cor more insolito micare et quasi palpitare ciet, tracheam et pulmones angens respirationem sollicitat, tussim vel tussiculam sæpe provocans, et non raro œsophagum premens dysphagiam efficit; denique tumor plerumque externus iis jampridem monitis signis ex fumo dat fulgorem, et non amplius dubitari sinit. Tumore adaugescente nunc primum partes ei vicinas, ut pulmones, tracheam thoracisque parietes premit vel extendit, vasa tandem absorbentia carpere incitat. Plane quidem singulare et notatu dignum est, costis vertebrisque implicatis, partes earum osse confictas facile et semper

per vasis absorbentibus absumi, cartilaginee et materiem intervertebralem nihil pati. Peculiare hoc in eo constat, materiem intervertebralem sæpe in morbo ea ipsa nascente erosioni, id est veræ absorptioni obnoxiam esse, vasis itaque absorbentibus ei non deficientibus. Ingravescit morbus et denique ægrum miserum conficit, at diversis modis, e. g. subito sanguinis profusione, dirupto sacci pariete in cavo pericardii, in canale œsophagi sanguinis vomitu, in pulmonum vesiculis aëriis, bronchiis aut tracheasanguine per tussim rejecto, et suffocato ægro, raro externo corpore dirupto tumore et externa sanguinis profusione. Horum singulos novi eventus, sed plerumque protractiore modo enecat, mœnera vitalium viscerum angens et præpediens ægrum miserum omni labore vel voluptate arcet, et tandem sic cruciat, ut mors non solum non optanda sed etiam grate accepta fuerit.

Therapeia.—Sanguinis motum quam minime incitatum efficere, imo cor, dummodo micet, quam maxime debilitare, manifeste indicatum est, ut sanguis in cursu proprio retineatur, et arteriæ diruptæ reficiendæ copia facta sit. Annos
intra

intra paucos his indicatis agendis de novo conatus est PELLETAN, Chirurgus Nosocomii Lutetiæ cui nomen inditum *Hotel Dieu*, methodo medendi jampridem a VALSALVA instituta, scilicet sanguinis detractioe quam maxime larga, iterum identidemque repetita, ægro operam abnegante, reclinante, et ad prescriptam victus rationem degente. Raris exemplis scopum attingisse fertur. Hæc methodus nostratibus medicis chirurgisque ni fallor non experta fuit, pro minore nisi cum digitalis usu conjuncto, ita ut ægrorum dolores tantum leniret, vel saltem Averni descensum minus asperum redderet.

Aneurisma externum.—Rebus dubiis, quibus subveniendis vix et ne vix quidem nos penes est, lubenter animum ad eam morbi speciem vertimus, cui occurrendæ non magis enitet consilium quam exequendi audentia; nunc aneurisma externum cognoscendum, quo intelligendum arteriæ magnæ plerumque amplioris membri cujuslibet et aliarum quarundam aneurisma posthac paucis seorsum disserendum. Interni aneurismatis instar natum, interni ni impeditum instar exiturum, sicut raris indicatum fuit exemplis.

Tumor

Tumor nisu violento ictuve subito proveniens, plus minusve rapide crescens, jam ab initio visu tactuve manifestus, signis omnibus jampridem monitis præditus, telam cellulosa, fasciam, musculos, subindeque cutem parietibus invicem connectens, et demum ad externum viam ei patefacientibus vasis absorbentibus, sanguinis profusione, ni occursum fuerit cita veniret mors. Exemplis admodum paucis in meliorem abiit partem morbus, arteriæ canale clauso, ne ulterius progrediatur impeditum, sub vasorum absorbentium vim sensim evanescente tumore æger integer evenit. Quomodo fiat arteriæ canalis clausus monuit HODGSON, sanguine congesto diversis modis arteriam comprimente; ut mihi abs re fuerit plura de eo disserere, pauca tantum citabo exempla, ex opere cui nomen inditum, "Transactions of a Society for the Improvement of Medical and Surgical Knowledge," descripta, ut e. g. carotum canalis clausi exemplum, et verisimiliter olim earum aneurismatis a Doctore BAILLIE, arteriæ popliteæ a WILSON, arteriæ femoralis ab EVERARDO HOME, Archichirurgo et Baronetto. Quodam in exemplo,

eo nempe a WILSON exhibito, supervenit spha-
celus tumoris parietibus eique externis cingen-
tibus partibus, sed sine sanguinis ut anxie ex-
pectata profusione, proculdubio impedita eodem
quo evenit modo in gangræna sphacelove aliter
nascentibus. Exemplum fama accepi aneuris-
matis poplitei in Nosocomio Londinensi A. D.
1815, in quo ruptus sacci paries priusquam cu-
tem pervenerit, et sanguinis idcirco per telæ cel-
lulosæ cellas diffusi, quo autem rerum exitu ob-
litus sum.

Aneurisma traumaticum.—Arteria magna cul-
tro vel quovis instrumento ab externo icta ple-
rumque sanguinem ita copiose effundit, ut ma-
nifeste ligaminibus deligari exigit, ne afflictum
exinaniat et ad mortem ducat. Subinde autem
si mucrone aliquo puncto fuerit vulnere ex-
terno parvo, vel si tentetur sanguinem reprimere
vulneris oras comprimendo et coarctando, vul-
nus externum agglutinatum fuerit arteria icta
vulnere reserato perstante, et sanguinem in vi-
cinas partes effundente. Sanguis effusus fere
saccum sibi efficit a vagina cellulosa, tela cellu-
losa,

losa, et vicinis partibus compressis, tumoris ad-
 augescentis, pulsantis, fluctuantis, adinstar aneu-
 rismatis, speciem præbet. Exinde aneurismati
 quam simillimus est morbus, et in progressu et
 in medendi consilio, quod ei est, nisi perraro,
 adhibendum. Quamplurimis Aneurisma Spu-
 rium vocatur, sed mihi magis liquet Aneurisma-
 tis Traumatici ei indere nomen, ut e quo pendeat
 commonstrans. Aneurismatis sic si fas sit vo-
 cati Traumatici exemplum accepi multis jam
 annis præteritis in ancone accidentis, in quo
 sanguis effusus poros telæ cellulossæ permeavit,
 membrum totum magnopere tumefactum red-
 dentis, sed denique recedente ecchymose et ægro
 integro eveniente. Non proculdubio quin san-
 guis effusus arteriam ictam compresserit, am-
 plius effundere obstiterit, et vel claudendi vel
 reficiendi copiam dederit.

Therapeia.—Consilium aneurismatis exter-
 ni medendi plane in hoc positum est, eo vim
 sanguinis impellentis diminuere, quo ne sub-
 inde ab arteria effusus sit, et idcirco arteriæ
 reficiendæ locus datus sit. Hoc ad exequen-
 dum

dum diversis quanquam methodis eadem fere ratione actum est, videlicet, sanguinem membrum alentem ab assueta, impedita, clausa, in novas flectendo vias. Rebus sic se habentibus morbus exinde sensim abibit, et æger revalescet. Hoc diversis dixi methodis exequendum tentatum esse, scilicet, fasciis perite applicatis adeo ut tumorem et arteriam magnopere, membrum totum modice apprimant, qua mendendi methodo usi sunt Italici GENGA, GUATTANI, FREER Anglicanus *, et etiam exitu quodammodo felice: etiam semel atque iterum arteria tantum appressa procul a tumore idoneo apparatu eodem agere consilio expertum est, parum autem prospere. Exemplum hujusce mendendi methodi in aneurismate traumatico humerali ancone sito, adhibitæ a Doctore ADAMS cum felicissimo exitu, in aliquo inter priores fasciculos BRADLEY "Journal." Has methodos nunc quidem antiquavit operatio chirurgica quæ tum simplicior

---

* Dr J. THOMSON'S Lectures upon Inflammation, p. 255.
SCARPA on Aneurism, translated by WISHART. FREER on
a Case of Inguinal Aneurism.

simplicior tum certior est. Hac methodo cognoscenda, operationis Hunterianæ imprimis rationem reddam, et pauca de ea superaddam, quæ antea omnibus et etiam nunc quibusdam adhibita est exemplis.

Operatio Hunteriana consistit in arteriæ trunco, quo rupto nascitur aneurisma, incidendo et circumcidendo, eo quam minime læso, sed tantum vicinis partibus dissecto ut ligamine circumplicandi penes chirurgum sit. Quæ omnia sic procul ab aneurismate efficiuntur, ut vulneri ejusque sequelis non implicitum sit, sanguinis autem ei aditu clauso, sub viribus naturæ medicatricibus redactum est, sensimque evanescit. Membrum sanguine per novas fluente vias alitum paulatimque restitutum, in pristinum usum redit, et sic medendî consilium perfectissime absolvitur. His de operatione generatim præfatis, nunc quædam sigillatim disseram ad eam recte intelligendam et feliciter adhibendam pertinentia. Coram oculis omnia quæ magni intersunt reddemus si tempus, methodum operandi, et demum quibus rationibus impeditum expeditumve felicem exitum aperuerimus.

Tempus

Tempus operandi.—Quod spectat tempus operandi, usque ad recentiorē memoriā decretum est differre operationem in morbi statum proveciorem, omnibus pene persuasis tumorem arteriam premendo sanguinem in ramusculos anastomoticos impellere, et eos patentiores, idcircoque ad membrum alendum plus pollentes reddere. Hæc speciem præ se veri ferentia redarguit res altius perspecta. Nam tumor ramusculos anastomoticos æque ac veterem arteriam premens, eos minime idoneos ad membrum nutriendum, et partes vicinas sibi annectens totum morbum minus penes vires medicatrices reddet. Prima pro aneurismate carotico operatio ab ASTLEY COOPER adhibita, aliis omnibus secundis male successit, ob tumorem nimis auctum laryngem tracheamque prementem et eas phlogose inefficientem. Cum COOPER sentio res aliter se habituras esse si operatio citius adhibita fuerit. Quomodo nunc fit, ut plurimis conventum sit, morbo procul dubio signato, et ægri valetudine aliter permittente, exemplo adhibendam operationem.

Methodus operandi.—Mensæ parcioris e regno vegetabili instructæ paucis ante diebus usu, et cathartici medicamenti pridie administratione ægro ad optatam valetudinem ducto, et tempore statuto toro recumbente, ad operandi methodum animum attendimus. Locus arteriam incidendi et circumcidendi ex his tribus pendebit, videlicet: Satis fuerit distans ab aneurismate, ut hoc tunc intactum et postea phlogosi ejusque sequelis illæsum maneat: hoc quam magni refert indicium est aneurisma inguinale, quod ab ABERNETHY operatione tractatum præ situ necessario implicatum et phlogose infectum idcirco male evenit*: 2do, Ramusculi quam plurimi superfuerint ad membrum nutriendum. Experientia nunc docuit hoc non tanti interesse quanti olim videbatur: 3tio, Arteria sic fuerit sita, ut opera sine magna et paucissimis vicinis partibus læsis, ante oculos ponenda. Arteria incisa et circumcisa exinde res ad ligamine circumplicandam spectat, quo probe absolvendo refert,

---

* ABERNETHY Opera.

refert, ne ramusculus prope enascatur, sanguinem ligamini vicinum non coactum tenens, quo coacto materies adhæsiva, qua denique arteria claudetur cum illa viva fiat, et ad munus obcundum pollens, a sanguine impellente præmunitur. Me autem iudice hoc non tanti refert, quanti re non facile permittente magni pendere debemus; sed solum si copia sit, parum licet prosit, non omittendum. Inter alia ad sanguinis profusionem reprimenda ligamen commonefacit CELSUS, monet etiam duo circumplicanda et arteriam venamve ictam sanguinemque profundentem intercidendam ut intra se coëant. Sed vis remedii omnino eum latuit, ferro quidem candenti posthabita. Longo post tempore remedium aliis omissum fuit, et etiam fortasse nunc dierum incognitum permanserit, ni PARÆO denuo in aperto prolatum fuerit, cui si non inventi, saltem reperti recte debetur palma. In aneurismate unicum ligamen ab HUNTER adhibitum fuit, sed sæpe ob sanguinis profusionem male evenit. Arteriam tensam, parte ligamine circumplicato vicina viva cingente tela cellulosa desectam, idcircoque non solum ad agglutinationem

tionem ineptam, sed potius ad ulcerationem et gangrænam obnoxiam, infausto supradicto favore perhibetur. His probe perspectis hac nostra patria ABERNETHY, et eodem fere tempore MAUNOIR Geneva, analogia amputationis et aliis operationibus arteriarum deligandarum inducti, post quas raro accidit sanguinis profusio, in aneurismate duo adhibuerunt ligamina, et arteriam interciderunt, sic ut locus datus esset extremis præcisis deligatis intra se coëundis, et partes ligaminibus vicinæ viventibus annexæ forent. Hæc methodus pene omnibus subinde usurpata est, ni quibusdam aliis rationibus non permissum fuerit. Annos ad intra paucos plurimi chirurgi latis, planis, et magnis ligaminibus usi sunt, linteo sericove textis, præ timorem arteriam secandi. Jam olim indicaverit DESSAULT, ligaminibus semper sectam internam et mediam arteriarum tunicam; et recentiore memoria Doctores JOANNES THOMSON et JONES, ita se res habere non solum arguerunt, sed et etiam internæ mediæque tunicæ sectionem ad arteriam rite agglutinandam et claudendam prodesse. Quibus quam plurimi nunc assenti-

entes

entes chirurgi omissis pristinis supradictis ligaminibus, parva, rotunda, et serico texta adhibent, quibus autumatam est sectionem arteriæ tunicarum minima fieri læsione, quam simillimam vulneri sincero scalpello acuto, et idcirco viribus medicatricibus accommodatiorem. Cum e contra æque patet sectionem latis planis ligaminibus effectam, multa læsione et contusione connexam, adinstar vulneris contusi et haud omnino pronam ad agglutinationem. SCARPA (mirabile dictu mihi videtur) alioquin de causa et natura aneurismatis præsciens deligandæ arteriæ methodo aliis cedit, et tempore quo librum edidit adhuc arteriæ tunicarum sectionem prætimens, multa operosa, inutilia, et etiam noxia de ligaminum constructione et administratione monuit. Veri appetens hæc tanto de viro perstringere ausus sum, absit invidia verbo; et nunc ad rem redeo. Perstat ægro discrimen quamdiu circa arteriam manent ligamina, partim ob vulneri agglutinando iis objectum impedimentum, partim ob animum chirurgi suspensum, ne dum perstent vulnus non agglutinatum tenentia, arteriam ad phlogosin, ulcerationem, et gangrænam

grænam opportunam reddentia ad sanguinis profusionem ducant. Ab hoc eripiendum ægrum periculo GULIELMO LAWRENCE propositum est, ligamina parva texta e filo serico, Anglice vocato *Dentist' silk*, adhibere, extrema nodo tenus præcidere, eorumque postea omni cura ommissa vulnus nihil interposito agglutinare: quibusdam in exemplis ligamina hoc modo post amputationem aliasque operationes chirurgicas arteriis circumplicata quavis vi interna disparuerunt, et quomodo non clare patuit: res fausti est ominis, et me iudice digna omni experientia, sed interea saltem aneurismate non satis perspecta, ut ad usum adhibendum monere audeam. ASTLEY COOPER eodem ductus consilio proposuit ligamina, ab Anglice dicta *Cat-gut* conficta, in aqua calida mollita, autumans minus imprimis fore lacescentia et postea magis sub viribus viventibus. Uno tantum exemplo adhuc usus est, videlicet, pro aneurismate poplitæo in sene miro exitu felice*. Eadem ob discrimina et parvorum

---

* Vide tractatum infra citatum.

rum rotundorum ligaminum adhibendorum rationibus supra redditis omnino non assentiens eximius chirurgus CRAMPTON, conatus duobus tribusve exemplis aneurismatum poplitis, ligaminibus omissis arteriam claudere adhibendo paucis horis instrumento Gallice vocato *Presse Artère*; sed, ut mihi videtur, ligaminibus rite adhibitis posthabendum est. Mos est alterum ligaminis extremum nodo tenuis præcidere, ut alterum solum e vulnere dependeat, et idcirco, ut dicitur, minus agglutinationem impediat; sed non magni refert, nam patet pro ligaminis decessu opus erit sinu nodi magnitudine æquante, et porro cognovi ligaminis decessum impeditum ob sinum non satis amplum et nodum bullis carnis implicatum. Ligamina fere decidunt, intra decimum et decimum octavum diem, et aliis bene se habentibus, æger exinde e periculo evasisse censendus est; sed non semper, nam aliter novi.

Distributioni tripartitæ serviens, nunc pauca de operationis sequelis cum secundis tum adversis edisseram. Operatio probe adhibita hoc plerumque

rumque modo vento secundo cursum tenet ; statim pulsare desinit aneurisma, membrum frigescit, movendi facultate caret, perstante plerumque sensu ; paucas intra horas recalescit, et non raro supra gradum solitum : intra decimum et decimum octavum diem decidunt ligamina, sensim conglutinatur vulnus, paulatim evanescit aneurisma, integrum muneribusque solitis par evadit membrum. Huic felici eventui plurimis persuasum est, donec nuper, omnino necesse esse arteriam clausam reddere a loco quo circumplicata ligamina usque ad infra aneurisma ; sed multis nunc exemplis non ita se habere patuit : horum tria mihi contigit videre, ex quibus duo, longo tempore post perfecte revaluerant, ego metipse dissecando perscrutatus sum, et arteriam solum clausam inveni a loco ligamini inferioris, ad proximum enascentem ramusculum parte superiore ; et eodem modo cis ultraque aneurisma parte inferiore ; inter autem ramusculos enascentes proximos ligamini inferiori et aneurismati sanguini perviam : in tertio exemplo, quod multum antea videram, membrum ob sphacelum amputare necesse fuit, et arteriam

arteriam poplitæam deligandam sanguinis ex ea profusio postulavit.

Sanguis membrum postea nutriens fluit per ramusculos anastomoticos universos nonnihil dilatatos, nunquam per unicum vicem pristinae magnæ arteriæ supplementem. Hocque non sine veri quadam specie, secundum ASTLEY COOPER, abhorret a sententia de arteriarum singulari distributione in Lemoris tardigradi membris, ab ANTONIO CARLISLE, Prof. Acad. Reg. prolata.

Male evenit diversis modis, raro et perquam raro ob sphacelum via sanguini nutriendi impervia, cujus unicum novi exemplum in aneurismate poplitæo jam antea aliam ob causam perstricto: huic occurrendum dum frigeat membrum lana ovina involvere non ineptum erit, sic calore ad vitam fovendam necessario retento, sed ne oblitum sit ut brevi tempore supra modum recalescet membrum et tunc calore dispergendo opus sit ne ad phlogosin opportunum reddat. Quovis die ante vel sub tempus in quo decidant ligamina aliquando obvenit sanguinis profusio, vel ob arteriam non probe clausam et agglutinatam, et idcirco decedente ligamine, san-

guinis impulsu reserata, vel ob arteriam exulceratam, vel gangræna infectam : omnia malominis et plerumque rem in malam partem abituram prædicentia. Inter alias post vulnera sanguinis profusiones aliam commonefacit illustrissimus Professor Chirurgiæ Militaris, Dr J. THOMSON, intra vicesimum et tricesimum quintum diem nulla magna, revera nulla cognita arteria profusam, diathese phlogistica laborantibus accidentem et præsertim diæta lautiore fruentibus, iis sanguinis profusionibus sine vi externa membranis mucosis provenientes quam simillimam *. Semel iterumque mihi contigit, et videre et audire aneurismatum exempla ob similem rationem in malam abeuntium partem, quorum alterum præ aliis ad rem ita pertinuit, ut sit mihi fas pauca de eo accepta loqui. Aneurismatis poplitæi fuit exemplum operatione Hunteriana quam probissime tractatum ab amico RO. HEADINGTON, anno exeunte 1800 ; ad diem sextam vel septimam omnia bene successerant,

---

* " Report of Cases after the Battle of Waterloo."

serant, eo autem die supervenit epistaxis, adhibita venæsectio et diæta parcior, (ulcere nullo modo male affecto), non obstiterunt quin paucis post diebus sanguis ab arteria eruperit et subinde repetita sanguinis profusione confectus fuerit æger. Omnibus hujuscemodi exemplis quæ vidi, sanguinis profusio antequam deciderint ligamina supervenit, ulcus pure laudabili, et bullis sanis carnosus obductum, et pene nihil patuit talem rei exitum præmonens. Similiter exiit membri amputatio ob aneurisma poplitæum judicatum nimis provectum ad operationem solitam admittendam. Quo pendeat non mihi omnino liquet, vel ab arteria morbo afflicta adeoque viribus medicatricibus non opportuna, vel ab ægri diathese peculiari, vel hisce duobus conjunctis, non in aperto est. Sed denique hæc omnia ad infelicem ducentia exitum sic raro superveniunt, et ne superveniant, nunc sic optimis consiliis occursum est, ut vix nemo non assentiet mihi affirmanti aneurisma externum e morbis lethiferis chirurgia hodierna ereptum.

Omnia quæ disserui ad omne spectant aneurisma externum, et ni res quædam singularis obstiterit

stiterit in singulis exequenda erunt: opus autem exactum censendum non mihi fas est, nisi pauca de singulis aneurismatibus externis superdixerim.

Aneurisma poplitæum.—Vix ullum sæpius in conspectum venit quam aneurisma poplitæum. In hoc nil obstat quin omnia quæ monui exquisitè administrentur; in hoc igitur præcipue perspectum fuit quid singula profecerint. Arteria femoralis superficialis in hoc duobus locis deliganda et intercidenda antequam sub musculum sartorium cursum tenuerit, cura habita ne una deligati nervus saphæus, nervus cutaneus internus, qui a lateribus, aut vena comes quæ altius connexi sunt. HUNTER et ABERNETHY venam una cum arteria deligaverunt, et, ut mihi inexpectatum foret, nihil inauspicato proveniente, sed nemo his fretus simile audeat. Vena saphæna ne incisa in quibusdam timorem dedit, sed facilis visu, facilis vitatu erit. Vulneris oras semotas tenere Dr A. C. HUTCHINSON instrumentum speculo oculi Pellieriano simile commodum fore dixit, sed mihi parum utile videtur.

Aneurisma

Aneurisma femorale et inguinale.—In aneurismate femorali arteria inguinalis, in inguinali arteria iliaca externa deliganda: utroque vena ab interno sita est latere, nervus cruralis anterior pone latus externum cursum tenet, sed vagina crurali et fascia iliaca sejunctus operationem nihil impedit. His singulis nos penes non est nisi arteriam unico deligandi ligamine, et sæpe non satis a morbo distante quin aliquando, ut ABERNETHY primo occurrit exemplo, is sequelis implicatus fuerit. ABERNETHY, FREER, TOMLINSON, his aneurismatibus operationem in usum produxerunt. Amicus HEADINTON, anno 1816, aneurismati inguinali adhibuit operationem, et prorsus feliciter longo post ligamina deciderant quum nullam ob causam evidentem, vulnere bene se habente, et aneurismate recedente, prorupit sanguinis profluvium, iterum identidemque intra paucos dies repetitum, et tandem ad mortem ducens, afflicto nullum remedium administrari permittente, et ejus post obitum propinquis (Judæi erant) sectioni anatomicæ æque strenue pernegantibus.

Aneurisma gluteale.—JOANNES BELL in aneurismate gluteali traumatico, multis jam annis præteritis, operationis cruentæ et truculentæ ope arteriam gluteam deligavit, et ultimo ægrum e morbo eripuit. Huic quoque aneurismati primus adhibuit operationem Hunterianam GUILIELMUS STEVENS, A. D. 1812, arteria iliaca interna incisa et deligata; ægra fuit mulier Afra, insula Americana dicta Sanctæ Crucis vitam trahens*. Mira confitenda est solertia, mira vix non projecta audacia operationis; an vero in usum ventura sit incertus hæreo.

Aneurisma carotideum.—Chirurgiæ hodiernæ imperium vix nullo magis prolatum fuit quam ASTLEY COOPER, cui inter alia multa debet operationem Hunterianam in aneurismate carotideo. Exemplum primum cui adhibitum male evenit, ob sequelas jam antea dictas nimia procrastinatione proventas, sed aliis jam nunc multis exemplis a COOPER, TRAVERS, aliisque adhibita fuit, cum eventu non minus felice quam in quovis

---

* Med. Chir. Trans. vol. v.

quovis alio aneurismate. Hoc in aneurismate arteria carotis communis parte cervicis inferiore incidenda, duobus si res patitur ligaminibus deliganda et intercidenda, cura ad venam jugularem internam, nervum parem vagum ab externo, nervum recurrentem ab interno ejus latere habita.

Idem ASTLEY COOPER supradictus, et de quo vere dici potest, “ Nil actum reputat, dum quid supersit agendum,” fretus duobus exemplis aortæ juxta arcum impeditæ, sanguinis circuitu nihilominus per alias continuato vias, et etiam periculis propriis canibus institutis, ligamine circumplicavit aortam abdominalem pro aneurismate iliacæ externæ, homine annos triginta octo nato. Talis fuit proventus ut ne citius ad operationem confugisse solum pœnitendum videretur; nam morbus nimis proventus, et idcirco sanguinem nutrientem membri ejusdem lateris præpediens, mortis causa fuit proxima; sed pro casu aliisque quam plurimis omni dignis cognitione remitto, ad tractatum ipsius COOPER, in opere dicto “ Surgical Essays by A. COOPER, &c. part i.”

Aneurisma

Aneurisma axillare.—Inter omnia cui adhibita fuit operatio, præter gluteale, difficillime executata est in aneurismate axillari: arteria axillaris vix egressa a musculis scalenis infra claviculam cursum tenens, eoque osse impediante facile detegamus, et vena et nervis multis proxime connexa incidenda et unico ligamine deliganda. His autem impediens non arcentibus, in hoc felice quoque cum exitu ad operationem se contulerunt KEATE, RAMSDEN, et alii.

Aneurisma humerale.—Unicum cognovi exemplum aneurismatis humeralis, in ancone siti; operatione Hunteriana ad felicem ducti exitum, arteria humerali brachio medio incisa solitoque modo deligata; nonnulli autem pro incerto habuerunt ne potius in hoc ad operationem veterem confugiendum, præ metu aneurismatis progredientis, ramis anastomoticis satis magnis sanguinem ei inducere, impetuque sufficiente ne arteria clausa fuerit. Hoc aneurisma si traumaticum quod olim percreberrime et nunc etiam identidem contingit, et omnia alia aneurismata
externa,

externa, e. g. radiale, ulnare, tibiale anticum, tibiale posticum, et similia, omnibus conventum est, et exemplis non raris perspectum fuit, ab operatione veteri occurranda sunt. Hisce nam omnibus operatio Hunteriana sæpe impar, semper incerta ad optatam attingere metam. Operatio vetus absolvitur tumore incidendo, cruore emovendo, et arteria super infraque saccum deliganda. Hæc operatio ÆTIO inventori tribuitur; et quod sane singulare, idem dicitur præmonuisse Hunterianam, non medendi quidem causa, sed ut propriam solum curationem et jam obsoletam, ad feliciorẽ eventum deduceret.

Sed opus exigo superdicens, quid non potuit chirurgia hodierna consilio ducta probo, arte freta anatomica; nec sine timore, ne dum brevis esse laboraverim, obscurus factus fuerim.

FINIS.

